

“Hout met hart voor morgen”

Houtbeschrijving

Vers gezaagd kernhout heeft een botergele tot bruingele kleur, soms met donkerbruine zones. Na verloop van tijd kan het donkerder worden en een rijke patina ontwikkelen. Het lichtgekleurde spint is 50 tot 100 mm breed en duidelijk van het kernhout te onderscheiden. Door het voorkomen van draadafwijkingen en reactiehout kunnen vervormingen, ook na drogen, voorkomen.

Typisch voor Iroko is dat de houtkwaliteit tussen de aangevoerde partijen sterk kan variëren. Iroko vertoont in uiterlijk een vage gelijkenis met teak en wordt daarom wel eens met de naam Iroko-teak, Afrikaans Teak en Kambala-Teak aangeduid, wat onjuiste, misleidende benamingen zijn. De stammen bevatten soms zeer harde kalkachtige stoffen die in de vorm van flinke stenen kunnen voorkomen en de bewerking zeer nadelig kunnen beïnvloeden.

Toepassingen

Iroko is een sterke, zeer duurzame houtsoort die weinig werkt. Het hout is daarom geschikt voor zeer veel doeleinden, zowel binnen- als buitenshuis. Bijvoorbeeld kozijnen, ramen, deuren, gevelbetimmeringen, parketvloeren, binnenbetimmeringen, trappen, trap treden, meubelen, laboratoriumtafels (*bij voorkeur samengesteld uit kwartiers gezaagde delen*), kuipwerk voor de chemische industrie, jacht- en scheepsbouw (*spanten, dekken, huiden en betimmeringen*), carrosserie- en wagonbouw, draaiwerk en beeldhouwwerk. Van Iroko kan ook finer worden gesneden en geschild.

Bewerkbaarheid

Iroko is, zowel met de hand als machinaal, goed te bewerken. De gereedschappen worden hierbij minder snel bot dan bij teak, mits het geen kalkinsluitsels bevat. Om bij bewerkingen op vlak- en van diktebanken inspringsel bij kruisdradig hout zoveel mogelijk te beperken, wordt een kleine spaanhoek geadviseerd. Bewerkingen voor profielen, pen- en gat verbindingen, boren en draaien leveren geen problemen op.

Goede afzuiging tijdens bewerken van Iroko is noodzakelijk om gezondheidsproblemen bij daarvoor gevoelige personen te voorkomen. Iroko-stammen hebben vaak grote inwendige spanningen. Bij bewerken kan dit leiden tot kromtrekken van bepaalde delen. Eenmaal bewerkt en goed droog blijft Iroko zeer stabiel.

Oppervlakteafwerking

Matig. Voor glad werk is gebruik van een vulmiddel noodzakelijk. Doordat Iroko bepaalde inhoudsstoffen bevat die oplossen in organische oplosmiddelen, wordt de droging van verf- en vernissoorten op olie-

Technische gegevens

Botanische naam	Milicia excelsa
Familie	Moraceae
Groeigebied	West/Centraal Afrika
Houtsoort	Loofhout
Draad	Recht tot kruisdraad, een enkele maal golvend.
Nerf	Matig grof
Werken	Gering
Buigen	Matig
Lijmen	Matig. Goed met daarvoor geschikte lijmen.
Volumieke massa	630-670 kg/m ³ bij 12% vochtgehalte
Duurzaamheid	II
Impregneerbaarheid	Kernhout 4/ Spint 1
Hardheid volgens Janka	5600 N
Certificaat	FSC 100%

en polyesterbasis aanzienlijk vertraagd. Alkydhars verfsystemen drogen langzaam op Iroko. Door het hout voor de behandeling goed te reinigen met thinner kan dit verbeteren. Door toepassing van afwerksystemen op kunstharsbasis, die door polymerisatie drogen, worden deze problemen vermeden. Deze producten kunnen, eenmaal droog, de ondergrond vormen voor andere afwerksystemen. Iroko wordt ook wel onbehandeld toegepast waardoor het na verloop van tijd zal vergrijzen, door de hoge wateropnamesnelheid van Iroko wordt dit echter afgeraden voor gelijmde constructies.

“Hout met hart voor morgen”

Bij watergedragen verven kan wit uitbloeden voorkomen, door de aanwezigheid van wateroplosbare inhoudsstoffen.

Spijkeren en schroeven

Redelijk, voorboren wordt aanbevolen. Grijs tot zwarte verkleuringen in contact met ijzer. Roestvast verbindingmateriaal wordt aanbevolen.

Duurzaamheid

Iroko staat bekend om zijn duurzaamheid, stabiliteit en natuurlijke weerstand tegen verval, waardoor het een gewilde keuze is voor buitentoepassingen en constructies die bestand moeten zijn tegen de elementen. Iroko wordt gekenmerkt als een duurzaamheidsklasse I-2 hout, wat betekent dat het zeer resistent is tegen houtrot, schimmels en insecten aantastingen.

Het hout heeft een lange levensduur, vooral als het wordt blootgesteld aan weersinvloeden. Iroko heeft natuurlijke oliën en extractieven in het hout, wat bijdraagt aan de weerstand tegen verval en schimmelgroei. Hierdoor is het hout zeer geschikt voor gebruik in vochtige en natte omgevingen, zoals buitengevelbekleding, terrassen en tuinmeubilair.

Kwaliteitseisen

Rode Iroko is opgenomen in SKH publicatie-99-05, wat betekent dat met Kosipo kozijnen onder KOMO®-productcertificaat kunnen worden vervaardigd.

Voor Iroko is een Nederlandse norm verschenen in de serie Kwaliteitseisen voor hout (KVH 1980), NEN 5482 Houtsoort Iroko.

Drogen

Matig snel. Hout met veel lichtgekleurde inhoudsstoffen (*kalk*) droogt aanzienlijk langzamer. Het drogen dient met zorg te geschieden omdat vooral het kruisdradige hout neiging vertoont tot scheuren en vervorming. Bij de stapellatten kan Iroko ernstig verkleuren (*lattenstrep*). Dit kan worden voorkomen door Iroko op eigen lat te zetten, dat wil zeggen stapellatten gebruiken van Iroko, dus niet van andere houtsoorten. Iroko neemt in geveltimmerwerk een houtvochtgehalte aan van 11-14 %.

Bijzonderheden

Iroko bevat een giftige stof, chlorophorin genaamd. Hierdoor kunnen bij de bewerking slijmvliesontstekingen en huidaanandoeningen optreden. Men moet geen bekistingen van Iroko gebruiken, aangezien het uitharden van beton door contact met de inhoudsstoffen van Iroko zal worden vertraagd.

Duurzaamheidsoverwegingen

Om de duurzaamheid van Iroko te waarborgen, is het belangrijk om ervoor te zorgen dat het afkomstig is van legale bronnen en duurzaam wordt geoogst. Het kiezen van hout met certificeringen zoals FSC helpt bij het garanderen dat het hout afkomstig is uit verantwoord beheerde bossen.